

UVELJAVLJANJE POVRAČILA ŠKODE IZ PROMETNIH NESREČ Z MEDNARODNIM ELEMENTOM

Slovensko zavarovalno združenje in njegove članice – zavarovalnice, pogosto dobivamo prošnje slovenskih oškodovancev za natančnejša pojasnila o postopkih uveljavljanja povračila škode iz prometnih nesreč, še posebej glede nesreč, ki jih povzročijo vozniki vozil s tujimi registrskimi tablicami v Sloveniji ali tujini (t.i. čezmejne nesreče).

Potovanje z avtomobilom v tujino

Ker je Slovenija članica Evropske unije, morajo vsi vozniki motornih vozil s slovenskimi registrskimi tablicami imeti veljavno zavarovanje avtomobilske odgovornosti za vse države članice. Veljavnost mednarodnega zavarovanja avtomobilske odgovornosti se v tujini najlažje dokazuje z mednarodno karto za zavarovanje motornega vozila (bolj znano poimenovanje je zelena karta), ki jo izda slovenska zavarovalnica zavarovalcu na podlagi zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti je veljavno in priznано v naslednjih državah članicah sistema zelene karte: Albanija (AL), Azerbajdžan* (AZ), Belorusija (BY), Izrael (IL), Iran (IR), Maroko (MA), Moldavija (MD), Črna gora (MNE), Rusija (RUS), Tunizija (TN), Turčija (TR), Ukrajina (UA); slovenski vozniki morajo ob vstopu v navedene države **obvezno predložiti veljavno mednarodno karto o zavarovanju motornega vozila/zeleno karto**.

Slovensko zavarovalno združenje je konec leta 1997 pristopilo k Multilateralnemu (garancijskemu) sporazumu, na podlagi katerega nacionalni biroji zelene karte prevzemamo obveznost plačila škod, ki jih v državah podpisnicah povzročijo vozila z registrskimi označbami njegove države. Gre za naslednje države članice sistema zelene karte: Avstrija (A), Andora (AND), Belgija (B), Bolgarija (BG), Bosna in Hercegovina (BIH), Švica (CH), Češka (CZ), Ciper* (CY), Nemčija (D), Danska (DK), Estonija (EST), Francija (F), Finska (FIN), Grčija (GR), Madžarska (H), Hrvaška (HR), Italija (I), Irska (IRL), Islandija (IS), Luksemburg (L), Litva (LT), Latvija (LV), Malta (M), Norveška (N), Nizozemska (NL), Portugalska (P), Poljska (PL), Romunija (RO), Španija (E), Švedska (S), Slovaška (SK), Slovenija (SLO), Srbija* (SRB) in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska (GB); **slovenskim voznikom ob vstopu v navedene države ne kontrolirajo mednarodne karte za zavarovanje motornega vozila/zelene karte**, je pa priporočljivo, da jo imajo pri sebi, še posebej od 1. 1. 2021 zaradi brexita ob vstopu v Združeno kraljestvo. Enak režim velja tudi za Makedonijo (MK), ker je z makedonskim birojem sklenjen enostranski sporazum o odpravi kontrole slovenskih mednarodnih kart za zavarovanje motornega vozila/zelenih kart ob vstopu v Makedonijo.

Mednarodna karta za zavarovanje motornega vozila/zelena karta je namreč zaradi poenotene vsebine v vseh državah sistema zelene karte pomemben dokument, s katerim se udeleženci

* V Azerbajdžanu (AZ), Srbiji (SRB) in na Cipru (CY) je zavarovalno kritje omejeno le na tista zemljepisna področja, ki so pod nadzorom vlade posamezne države, kar je navedeno tudi na zeleni karti pri mednarodnih oznakah navedenih držav. Podrobnejše informacije najdete na spletni strani: <https://www.cobx.org/article/41/gc-territorial-validity-limitations>

prometnih nesreč identificirajo, ker so na njej navedeni vsi podatki, ki jih udeleženec nesreče potrebuje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka na pristojni zavarovalnici. Tako so na mednarodni karti za zavarovanje motornega vozila/zeleni karti navedeni podatki o nacionalnem biroju in zavarovalnici, ki je izdala karto, ter spletni strani Sveta birojev www.cobx.org, kjer lahko udeleženci prometnih nesreč pridobijo koristne informacije v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz prometnih nesreč v tujini in/ali s tujim udeležencem.

V državah, katerih mednarodne oznake niso navedene na mednarodni karti za zavarovanje motornega vozila/zeleni karti oziroma so njihove oznake prečrtane in tako niso v sistemu zelene karte, pa nekatere slovenske zavarovalnice po splošnih zavarovalnih pogojih zavarovanja avtomobilske odgovornosti prevzemajo obveznost do oškodovanca do višine najnižjih zavarovalnih vsot, predpisanih v Sloveniji in v okviru predpisov o odškodninskem in zavarovalnem pravu Republike Slovenije.

Evropsko poročilo o prometni nesreči

Zavarovalnice po vsej Evropi izročajo obrazec evropsko poročilo o prometni nesreči svojim zavarovalcem ob sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Zaradi poenotene vsebine in oštevilčenih rubrik je evropsko poročilo o prometni nesreči uporabno za različne vrste prometnih nesreč tudi v primerih, ko sta udeleženca prometne nesreče iz različnih držav: posamezne rubrike si namreč lahko prevajata po svoji jezikovni različici. Ne nazadnje k uporabi evropskega poročila napotuje tudi slovenska zakonodaja s področja varnosti cestnega prometa, predvsem v primeru prometnih nesreč, v katerih je nastala le manjša materialna škoda; podobno velja tudi v številnih drugih državah članicah Evropske unije.

Evropsko poročilo pomeni za zavarovalnico pomemben vir informacij o udeležencih in poteku prometne nesreče, še posebej, če na kraju prometne nesreče ni bilo policije, ki bi opravila ogled in pozneje izdelala zapisnik o prometni nesreči.

Kako ravnati v primeru prometne nesreče v Sloveniji, ki jo povzroči tujec?

Slovensko zavarovalno združenje kot nacionalni biro zelene karte in član Sveta birojev¹ jamči za plačilo škod, ki jih v **Republiki Sloveniji povzročijo vozniki vozil s tujo registrsko tablico**. Za obravnavanje tovrstnih škod, znanih kot mednarodnih škod, Slovensko zavarovalno združenje pooblašča svoje članice – zavarovalnice, ki izvajajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

V primeru prometne nesreče v Republiki Sloveniji, ki jo povzroči voznik vozila s tujo registrsko tablico, je posebej pomembno, da oškodovanec **pravilno zapiše vse bistvene podatke o tujem vozniku in motornem vozilu** (predvsem ime in priimek voznika, registrska tablica vozila, tip in znamka vozila, ime zavarovalnice in številka zavarovalne police oziroma zelene karte), ki je udeleženo v prometni nesreči. Vselej priporočamo, da se izpolni Evropsko poročilo o prometni nesreči, četudi je bila na kraju prometne nesreče policija. Zavarovalnice po vsej Evropi izdajajo navedeni obrazec (seveda v različnih jezikih) svojim zavarovalcem ob sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Zaradi poenotene vsebine in oštevilčenih rubrik je uporaben za različne vrste prometnih nesreč tudi v primerih, ko sta udeleženca prometne nesreče iz različnih držav: posamezne rubrike si namreč lahko prevajata po svoji jezikovni različici, obrazec pa ju usmerja, katere podatke morata zapisati.

Oškodovanec mora tudi odvzeti kopijo mednarodne karte za zavarovanje motornega vozila/zelene karte, predvsem v primerih, če gre za vozilo, registrirano v državi, ki ni članica

¹ Mednarodni sistem zavarovanja avtomobilske odgovornosti – sistem zelene karte in sistem varstva obiskovalcev upravlja in vodi mednarodna organizacija **Svet birojev** (an. *Council of Bureaux*) s sedežem v Bruslju, katere člani so nacionalni biroji zelene karte ter škodni skladi, odškodninski uradi in informacijski centri (med njimi tudi Slovensko zavarovalno združenje). Več podatkov najdete na spletni strani: www.cobx.org

Evropske unije. Kadar prometno nesrečo povzroči vlečno vozilo s prikolico, je nujno zapisati podatke o zavarovanju za vlečno vozilo oziroma odvzeti kopijo mednarodne karte za zavarovanje motornega vozila/zelene karte tega vozila, saj se škoda večinoma krije iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti vlečnega vozila. Če oškodovanec ne more dobiti kopije mednarodne karte za zavarovanje motornega vozila/zelene karte, naj prepíše podatke o številki, veljavnosti, izdajatelju, zavarovancu in vozilu s karte oziroma mednarodno karto za zavarovanje motornega vozila fotografira.

Kadar oškodovanec ima podatek o tuji zavarovalnici, pri kateri je zavarovan tuj povzročitelj prometne nesreče, lahko takoj vloži odškodninski zahtevek neposredno na pristojni slovenski zavarovalnici, ki je korespondent tuje zavarovalnice: oškodovanci lahko dobijo **informacije o imenovanih korespondentih tujih odgovornostnih zavarovalnic v Sloveniji** na vseh zavarovalnicah, ki sklepajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Sloveniji (Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Generali Zavarovalnica, GRAWE Zavarovalnica, Allianz Hrvatska dioničko društvo za osiguranje, Zagreb, Allianz Slovenija, zavarovalna podružnica in CROATIA zavarovanje d.d. podružnica Ljubljana) ali na Slovenskem zavarovalnem združenju, tudi na njegovi spletni strani: www.zav-zdruzenje.si

V primerih, ko oškodovanec nima podatkov o tuji odgovornostni zavarovalnici oziroma so podatki o tujem vozilu in zavarovanju pomanjkljivi, pa bo zavarovalnica, na katero se je oškodovanec prvotno obrnil za pomoč pri uveljavljanju povračila škode, oškodovancu ocenila škodo na vozilu in ga s **poizvedbo o zavarovanju tujega vozila*** napotila na Slovensko zavarovalno združenje; Združenje bo zanj pridobilo podatke o zavarovanju in po prejemu informacij od pristojnega tujega biroja zelene karte pooblastilo za reševanje zahtevka eno od svojih članic.

Kako ravna slovenski oškodovanec v primeru prometne nesreče v tujini, ki jo je povzročil voznik vozila, registriranega v eni od držav članic EU oz. EGP ali Švici?

Slovensko zavarovalno združenje in tiste njegove članice – zavarovalnice, ki v Republiki Sloveniji opravljajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti, že od dneva polnopravnega članstva Slovenije v Evropski uniji, obravnavajo kot pooblaščenca tujih odgovornostnih zavarovalnic odškodninske zahtevke slovenskih oškodovancev (s prebivališčem oziroma sedežem v Sloveniji), ki so utrpeli prometno nesrečo v eni od držav članic sistema zelene karte², ob pogoju, da je povzročitelj nesreče voznik motornega vozila, ki je registrirano v eni od držav članic Evropskega gospodarskega prostora ali Švici.

Če slovenski oškodovanec ob prometni nesreči v eni od držav sistema zelene karte slučajno ne bi pridobil podatkov o zavarovanju tujega vozila, registriranega v eni od držav Evropskega gospodarskega prostora ali Švici (ker sta z nasprotnim udeležencem pomanjkljivo izpolnila evropsko poročilo, ali ga sploh nista izpolnila), lahko **pri Slovenskem zavarovalnem združenju – informacijskem centru poizve o zavarovanju tujega vozila****.

***Obrazec "Poizvedba o zavarovanju vozila s tujo registrsko tablico"** se lahko dobi na zavarovalnici ali na Slovenskem zavarovalnem združenju (tudi na www.zav-zdruzenje.si v rubrikah Prometna nesreča s tujcem in Poizvedba o zavarovanju vozila s tujo registrsko tablico).

** **Države članice sistema zelene karte:** Avstrija (A), Belgija (B), Bolgarija (BG), Ciper (CY), Češka (CZ), Nemčija (D), Danska (DK), Španija (E), Estonija (EST), Francija (F), Finska (FIN), Grčija (GR), Madžarska (H), Hrvaška (HR), Italija (I), Irska (IRL), Luksemburg (L), Litva (LT), Latvija (LV), Malta (M), Nizozemska (NL), Portugalska (P), Poljska (PL), Romunija (RO), Švedska (S), Slovaška (SK), Slovenija (SLO), ter Islandija (IS), Norveška (N), **kot države Evropskega gospodarskega prostora (EGP)** in Švica (CH); sledijo še: Albanija (AL), Andora (AND), Azerbajdžan (AZ), Bosna in Hercegovina (BIH), Belorusija (BY), Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska (GB), Izrael (IL), Iran (IR), Maroko (MA), Moldavija (MD), Makedonija (MK), Črna gora (MNE), Rusija (RUS), Srbija (SRB), Tunizija (TN), Turčija (TR), Ukrajina (UA). Posamezni biroji zelene karte opravljajo vlogo biroja še za ozemlje druge države: za Liechtenstein – švicarski biro, Monako – francoski biro ter Vatikan in San Marino – italijanski biro.

Prav tako mu informacijski center posreduje tudi **podatek o imenu in naslovu pooblaščenca tuje odgovornostne zavarovalnice v Sloveniji**, kjer bo lahko vložil odškodninski zahtevek ter opravil druge postopke glede ocene škode in njene povrnitve. Imenovani pooblaščenec v Sloveniji obravnava odškodninske zahteve v slovenskem jeziku in imajo vsa potrebna pooblastila za zastopanje tuje odgovornostne zavarovalnice v postopku poravnave škode: sprejemajo odškodninske zahteve slovenskih oškodovancev ter jih obravnava v sodelovanju s tujo odgovornostno zavarovalnico in praviloma skladno s pravom države, v kateri se je zgodila prometna nesreča. Za primer sodnega spora je izključno odgovorna le tuja odgovornostna zavarovalnica. Pooblaščenec tuje odgovornostne zavarovalnice mora v roku treh mesecev od dneva vložitve odškodninskega zahtevka dati oškodovancu *utemeljeno ponudbo za poravnavo* (če odgovornost ni sporna in je bila škoda v celoti ocenjena) oziroma *utemeljen odgovor* (če je odgovornost sporna ali ni bila natančno ugotovljena oziroma škoda ni bila v celoti ocenjena).

Informacijski center pri Združenju pridobi podatke o zavarovanju motornih vozil, registriranih v drugih državah in podatke o imenovanih pooblaščenecih za obravnavanje odškodninskih zahtevkov v Sloveniji iz evidenc tujih informacijskih centrov, po drugi strani pa na zahtevo tujih informacijskih centrov nudi podatke o zavarovanju avtomobilske odgovornosti motornih vozil, registriranih v Sloveniji (dostop do podatkov tudi preko spletne strani: www.zav-zdruzenje.si, ob vnosu registrske številke vozila in datuma nesreče) ter podatke o imenovanih pooblaščenecih slovenskih zavarovalnic v državah članicah Evropskega gospodarskega prostora in Švici.

Če se ugotovi, da tuja odgovornostna zavarovalnica v Sloveniji ni imenovala svojega pooblaščenca za obravnavanje odškodninskih zahtevkov, mora Slovensko zavarovalno združenje samo prevzeti obravnavanje odškodninskega zahtevka kot **odškodninski urad**. Prav tako se lahko slovenski oškodovanec s svojim odškodninskim zahtevkom obrne na odškodninski urad v primeru kršitve trimesečnega roka: odškodninski urad bo nemudoma navezal stik s pristojno tujo odgovornostno zavarovalnico oziroma njenim pooblaščenecem ter pristojnim tujim odškodninskim uradom in jih pozval k takojšnji izpolnitvi obveznosti.

Koristni naslovi

<p><i>Slovensko zavarovalno združenje</i> Železna cesta 14 1000 Ljubljana telefon: 01/ 43 77 098 faks: 01/47 35 692</p> <p>e- pošta: info.center@zav-zdruzenje.si greencard@zav-zdruzenje.si www.zav-zdruzenje.si</p>	<p><i>Zavarovalnica TRIGLAV d.d.</i> Oddelek mednarodnih škod Verovškova 60b 1000 Ljubljana</p> <p>telefon: 01/ 58 06 838 faks: 01/ 58 82 375 e-pošta: zt-77027@triglav.si www.triglav.si asistenčni center od 00-24: 080 2864</p>	<p><i>GENERALI Zavarovalnica d.d.</i> Oddelek mednarodnih škod Kržičeva 3 1000 Ljubljana</p> <p>telefon: 01/ 47 57 169 faks: 01/ 47 57 116 e-pošta: gc.si@generali.com www.generali.si</p>
<p><i>Zavarovalnica SAVA d.d.</i> Oddelek mednarodnih škod Cankarjeva 3 2507 Maribor</p> <p>telefon: 02/23 32 653, 02/23 32 652 faks: 02/23 32 656 e-pošta: claim@zav-sava.si www.zav-sava.si</p>	<p><i>GRAWE Zavarovalnica d.d.</i> Oddelek mednarodnih škod Gregorčičeva 39 2000 Maribor</p> <p>telefon: 02/22 85 500 faks: 02/22 85 526 e-pošta: mednarodne.skode@grawe.si www.grawe.si</p>	<p><i>ALLIANZ Hrvatska dioničko društvo za osiguranje, Zagreb, Allianz Slovenija, zavarovalna podružnica</i> Dimičeva ulica 16 1000 Ljubljana</p> <p>telefon: 01/58 94 98 e-pošta: skode@allianz-slovenija.si www.allianz-slovenija.si</p>
<p><i>CROATIA zavarovanje d.d. podružnica Ljubljana</i> Drenikova ulica 36 1000 Ljubljana</p> <p>telefon: 01/235 04 20 e-pošta: skode@croatiazavarovanje.si www.croatiazavarovanje.si</p>		<p><i>ASSISTANCE CORIS d.o.o.</i> Ul. Bratov Babnik 10 1000 Ljubljana</p> <p>telefon: 01/ 51 33 547 faks: 01/ 51 91 698 e-pošta: coris@coris.si www.coris.si</p>